ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
249680

การประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติภัยจราจรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

THE APPLICATION OF PENDER'S HEALTH PROMOTION AND GROUP PROCESS BEHAVIORAL MODIFICATION ON ACCIDENT PREVENTION FOR MATTAYOM SUKSA IV STEUDENTS IN BUNTHARIKVITTAYAKARN SCHOOL, BUNTHARIK DISTRICT, UBON RATCHATHANI PROVINCE

นางสาวอรอนงค์ สุทโธ

วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2553

b00254237

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
249680

การประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติภัยจราจรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

THE APPLICATION OF PENDER'SHEALTH PROMOTION AND GROUP PROCESS BEHAVIORAL MODIFICATION ON ACCIDENT PREVENTION FOR MATTAYOM SUKSA IV STEUDENTS IN BUNTHARIKVITTAYAKARN SCHOOL, BUNTHARIK DISTRICT, UBON RATCHATHANI PROVINCE

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

นางสาวอรอนงค์ สุทโธ

วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

การประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติภัยจราจรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

นางสาวอรอนงค์ สุทโธ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2553

THE APPLICATION OF PENDER'SHEALTH PROMOTION AND GROUP PROCESS BEHAVIORAL MODIFICATION ON ACCIDENT PREVENTION FOR MATTAYOM SUKSA IV STEUDENTS IN BUNTHARIKVITTAYAKARN SCHOOL, BUNTHARIK DISTRICT, UBON RATCHATHANI PROVINCE

MISS ORNANONG SUTTO

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC HEALTH
IN HEALTH EDUCATION AND HEALTH PROMOTION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY
2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักสูตร

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ

ชื่อวิทยานิพนธ์: การประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติภัยจราจรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวอรอนงค์ สุทโธ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี บัญชรหัตถกิจ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. จุฬาภรณ์ โสตะ กรรมการ
อาจารย์ ดร. สมเสาวนุช จมูศรี กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จุฬาภรณ์ โสตะ)

....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาตย์) (รองศาสตราจารย์พิษณุ อุตตมะเวทิน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

อรอนงค์ สุทโธ. 2553. **การประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติภัยจราจรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬาภรณ์ โสตะ

บทคัดย่อ

249680

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการประยุกต์ใช้ประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ร่วมกับกระบวนกลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติภัยจราจรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานีกลุ่มตัวอย่างรวม 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 40 คนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขศึกษา ประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตและฝึกปฏิบัติ การนำเสนอตัวแบบ เกมส์ การแสดงบทบาทสมมุติ ระยะเวลาดำเนินการ 12 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนวิเคราะห์ด้วยสถิติ Paired Sample t-test และ Independent t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนน และค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนด้านความรู้เกี่ยวกับอุบัติภัยจราจร การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันอุบัติภัยจราจร การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันอุบัติภัยจราจร การรับรู้ความสามารถตนเองของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ทัศนคติของการป้องกันอุบัติภัยจราจร และพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของการป้องกันอุบัติภัยจราจร เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) จากการศึกษาพบว่าโปรแกรมสุขศึกษานี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันอุบัติภัยจราจรในสถานศึกษาอื่นต่อไป

Ornanong Sutto. 2010 . ***The application of Pender's Health Promotion and Ggroup Process Behavioral Modification Accident prevention for Mattayom Suksa IV Sstudent in Buntharikvittayakarn School,Buntharik District,Ubonratchatani Province.*** Master of Public Health Thesis in Health Education and Health Promotion, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor : Assoc. Prof. Dr.Chulaporn Sota

ABSTRACT

249680

This quasi-experimental research aimed to study of application of Pender's health promotion and group process behavioral modification on accident prevention for mattayom suksa IV students in Buntharikvittayakarn School, Buntharik District, Ubonratchatani Province. The samples were 40 students and divided into be experimental group and comparison group, each group were 40 students. The experimental group was received health education program by lecture, VCD demonstration and group discussion ,personal model, role playing. The period of implementation was 12 weeks. The data were collected by questionnaire, and behavioral observing form about motorcycle riding of samples for both before and after experiments. The statistical methods used for data analysis were analyzed by descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation and inferential statistics such as Student's t-test, Paired sample t- test. Level of significance was set at 0.05

The result showed that after the implementation, the experimental group had higher significant mean score of the knowledge about accident prevention, the perceived benefits, perceived susceptibility perceived self-efficacy, attitude, and health practice behavior. than before intervention and higher than the comparison group (p-value < 0.001). This study found that the health education program which The application of Pender's health promotion and group process behavioral modification on accident prevention can be applied to students in other schools.

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบส่วนดีให้กับบุพการี คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. จุฬาภรณ์ โสตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี บัญชรหัตถกิจ ที่ได้ให้คำแนะนำทางด้านวิชาการและตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษา พร้อมทั้งเป็นกำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 2 ท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ

ขอกราบขอบพระคุณ นางธิติมา โกศัลวิตร นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษหัวหน้ากลุ่มโรคไม่ติดต่อ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 นางมนัสนันท์ ลิมปวิทยากุล นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญด้านส่งเสริมพัฒนา หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน โรงพยาบาลบุณฑริก ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณ ประพนธ์ บุญไชย คุณทัศนีย์ รสจันทร์ คุณสุภาภรณ์ เพียะวงค์ คุณทิพวรรณ แก้วโรจน์ คุณอนุกูล บุญเจริญ คุณสวลี พาพะหม คุณประเสริฐ สุระพล คุณปิยนุช บุญทศ ขอขอบพระคุณคณะครูและนักเรียน โรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร โรงเรียนนาจะหลวย และโรงเรียนน้ำยืนวิทยา ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมระหว่างการวิจัยด้วยดี ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนอุดหนุนและส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณสูงสุดที่ทำให้มีวันนี้ คุณสุรณี สุทโธ ที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนงบประมาณให้ผู้วิจัยได้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ ขอขอบคุณ คุณเพ็ญนภา ภมร คุณประพนธ์ บุญไชย และเพื่อนๆ และพี่ๆ สาขาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพทุกคน ที่ให้คำแนะนำด้านวิชาการและช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ผลประโยชน์และความดีงามอันเกิดจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ที่เคารพและครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง หากมีข้อบกพร่องประการใดๆ ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความขอบคุณยิ่ง

อรอนงค์ สุทโธ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุและอุบัติภัย	9
2.2 พฤติกรรมสุขภาพ	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น	19
2.4 กระบวนการกลุ่ม	23
2.5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในกลุ่ม	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	43
3.1 รูปแบบการวิจัย	43
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	49
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.5 ระยะเตรียมการ	54
3.6 ระยะดำเนินการวิจัย	54
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.8 จริยธรรมในการวิจัย	57
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	59
4.1 ผลการวิจัย	60
4.2 อภิปรายผล	86
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
5.1 สรุปผลการวิจัย	95
5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	98
เอกสารอ้างอิง	101
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก แผนการจัดกิจกรรมสุขศึกษา	109
ภาคผนวก ข คู่มือป้องกันอุบัติภัยจราจร	135
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	152
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์รายข้อ	167
ภาคผนวก จ รายผู้เชี่ยวชาญและทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ	177
ประวัติผู้เขียน	181

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลคุณลักษณะประชากร	62
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับความรู้เรื่องอุบัติภัยจราจร	66
ตารางที่ 3	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องอุบัติภัยจราจรภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	67
ตารางที่ 4	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องอุบัติภัยจราจรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	68
ตารางที่ 5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนความรู้เรื่องอุบัติภัยจราจรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	69
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและ หลังการทดลอง จำแนกตามระดับการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันอุบัติภัยจราจร	69
ตารางที่ 7	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	70
ตารางที่ 8	การเปรียบเทียบความต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการประโยชน์ของการป้องกันอุบัติภัยจราจรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	71
ตารางที่ 9	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	72
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันอุบัติภัยจราจร	73
ตารางที่ 11	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันอุบัติภัยจราจรภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 12	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้อุปสรรค ของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	75
ตารางที่ 13	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนการรับรู้อุปสรรค ของการป้องกันอุบัติภัยจราจรก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	76
ตารางที่ 14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับการรับรู้ความสามารถตนเองของการป้องกันอุบัติภัยจราจร	76
ตารางที่ 15	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	77
ตารางที่ 16	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการการรับรู้ความสามารถตนเองของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	78
ตารางที่ 17	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	79
ตารางที่ 18	จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับทัศนคติของการป้องกันอุบัติภัยจราจร	80
ตารางที่ 19	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติของการป้องกันอุบัติภัยจราจรภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและ หลังการทดลอง	81
ตารางที่ 20	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ของคะแนนทัศนคติของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 21	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนคะแนนทัศนคติของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและเปรียบเทียบ	82
ตารางที่ 22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับการปฏิบัติตัวของการป้องกัน อุบัติภัยจราจร	83
ตารางที่ 23	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตัวของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	84
ตารางที่ 24	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง	85
ตารางที่ 25	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของผลต่างการปฏิบัติตัวของการป้องกันอุบัติภัยจราจร ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	86